

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/76/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313205020
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4313205020.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: G. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. nad X., P. XXX/XX, proti odporkyni: W. F. F. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., XX. R. XX/X, o zníženie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Levice z 11. augusta 2014 č. k. 14C/81/2013-86, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa na zníženie výživného na plnoleté dieťa zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozhodol tak s poukazom na ust. § 62 a § 65 ods. 3 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), keď dospel k presvedčeniu, že návrh nie je dôvodný, pretože sám navrhovateľ uznával potrebu nevyhnutnej osobnej starostlivosti zo strany matky o ich spoločnú dcéru W. F. F. B., ktorá je 365 dní do roka „plienkovaná“ a jej plnú starostlivosť i zdravotnú zabezpečuje len matka. Mal za preukázané, že matka sa o odporkyňu celodenne stará a poberá z titulu opatrovateľského príspevku na dcéru od 01. 02. 2013 sumu 216,61 eura. Odporkyňa poberá len invalidný dôchodok v sume 307 eur. Z príjmu otca za obdobie apríl a máj 2013 v sume 624,28 eura netto môže v rámci zabezpečenia starostlivosti o svoju dcéru uhradiť sumu výživného 65 eur mesačne, keď okrem tejto starostlivosti jej inú starostlivosť neposkytuje. Dodal, že z invalidného dôchodku v sume 307 eur a so sumou výživného v objeme 65 eur nie je možné uhradiť nielen nevyhnutné mesačné náklady odporkyne v sume 377 eur, ale ani ďalšie nepredvídané náklady, ktoré neboli uvedené medzi týmito bežnými nákladmi a nie to ešte vytvoriť určitú finančnú rezervu do budúca na úhradu ďalších nepredvídaných nákladov odporkyne, resp. na tvorbu úspor tak, ako na to pamätá § 63 ods. 3 ZoR, aj keď v tomto konaní tvorba úspor nebola predmetom konania. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil poukazom na ust. § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Tento rozsudok včas podaným odvolaním napadol navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zmeny a vyhovievania návrhu, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že prvostupňový súd si nezadovážil potvrdenie o príjme odporkyne a nedostatočne skúmal zmenu pomerov na jeho strane od doby posledného rozhodnutia o výživnom, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Levice zo dňa 30. 06. 2008 č.k. 6C/62/2008-42. Argumentoval, že aktuálne platí na výživnom na svoje tri maloleté deti spolu sumu 300 eur. Tvrdil, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že nevlastní žiaden hnutel'ny a nehnuteľný majetok, nemá žiadne úspory, má nízky príjem, ktorý po zaplatení výživného na jeho maloleté deti nepostačuje na krytie jeho vlastných potrieb. Odvolával sa na rozsudok Krajského súdu v Nitre, v ktorom odvolací súd vyslovil názor, že dňom, kedy odporkyňa začala poberať invalidný dôchodok, zanikla mu voči nej jeho vyživovacia povinnosť.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že súd prvého stupňa si zabezpečil dostatok podkladov pre svoje rozhodnutie. Poukázala, že v inom konaní matka žiadala zvýšenie výživného na ňu, ale z dôvodu, že nadobudla počas konania plnoletosť, rozhodovanie o jej výživnom vylúčil na samostatné konanie.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie (§ 212 ods. 1 OSP) a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné ako nepreskúmateľné a založené na nedostatočne zistenom skutkovom stave podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie v zmysle § 221 ods. 2 OSP.

Predmetom konania je návrh navrhovateľa na zníženia vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, ktorý odôvodnil tým, že stratil prácu a nie je schopný hradiť súdom určené výživné, pričom nevlastní žiaden hnutelný ani nehnuteľný majetok.

Podľa § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 62 ods. 1 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 122 ods. 1 OSP súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Podľa § 123 OSP účastníci majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 2 OSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Zákonné ustanovenie § 78 ods. 1 ZoR vyjadruje zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov, zistenej porovnaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho súdneho rozhodnutia, ako aj v čase nového rozhodovania súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Takouto zmenou pomerov môže byť nárast potrieb detí najmä v súvislosti s ich pribúdajúcim vekom, fyzickým vyspievaním, formami prípravy na budúce povolanie, ale i zmena v možnostiach povinného plniť si vyživovaciu povinnosť v doterajšom rozsahu. V tomto prípade pôjde o rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného, jeho

invaliditu, alebo o také zvýšenie či zníženie (odôvodnený pokles) jeho zárobku či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného a to nielen na krátky čas.

Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd posúdiť komplexne všetky zmeny pomerov účastníkov, ku ktorým došlo od predchádzajúcej úpravy a musí taktiež prihliadnúť na vývoj životných nákladov za celé obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom, tzv. valorizačnú klauzulu, zakotvenú v ust. § 78 ods. 3 ZoR. Rovnako tak nemôže opomenúť existenciu ust. § 62 ods. 2 ZoR, zakotvujúcu právo dieťaťa podieľať sa na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov, či už v pozitívnom alebo negatívnom zmysle, ako i všeobecné hľadisko upravené v § 75 ods. 1 ZoR, podľa ktorého pri rozhodovaní o výživnom sa prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako i schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa sú závislé predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka.

Ustanovenie § 157 OSP uvádza podstatné obsahové náležitosti rozhodnutia. Ich správnosť a úplnosť je preto podkladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Nedostatok odôvodnenia je vadou konania. Odôvodnenie rozhodnutia má kľúčový význam, pretože dáva odpoveď na otázku, prečo súd rozhodol práve tak a nie inak. Medzi jednotlivými zložkami odôvodnenia rozhodnutia musí existovať vzťah založený na logickom usudzovaní a pravidlách logiky. V opačnom prípade nie je zrejmé, že rozhodnutie je výsledkom právom upraveného procesu za dodržania princípov spravodlivosti, ale je výsledkom svojvoľne realizovanej súdnu mocou, čo je v rozpore s princípmi spravodlivého súdneho konania (§ 1 a § 2 OSP). Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd ich vec vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodnutí o veci samej. Odôvodnenie je z hľadiska jeho preskúmateľnosti jednou z podstatných záruk kontroly výkonu súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia v tomto smere tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Odôvodnenie má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Citované ustanovenie § 157 ods. 2 OSP dáva súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozhodnutia. V prípade, ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje uvedeným spôsobom, ktorý záväzne určuje citované ustanovenie, ide o nedostatky odôvodnenia, ktoré zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

V prejednávanej veci odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a je založený na nedostatočne zistenom skutkovom stave. Po preskúmaní obsahu spisu je zrejmé, že predmetná vec bola skončená vyhlásením rozhodnutia dňa 11. 08. 2014, rozsudok bol doručený účastníkom konania dňa 15. 10. 2014 a odvolanie bolo podané dňa 03. 11. 2014. Na rozhodnutie o odvolaní bola vec predložená odvolaciemu súdu až dňa 04. 03. 2016, teda po takmer jeden a pol roku od rozhodnutia súdu prvého stupňa v predmetnej veci. S ohľadom na skutočnosť, že ide o citlivé rozhodnutie o výživnom, na ktoré je potrebné vyčerpávajúco preskúmať skutkový stav na vydanie rozhodnutia, uvedené obdobie jeden a pol roka je veľmi dlhé na to, aby odvolací súd mohol vôbec rozhodovať vo veci na podklade skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa.

Navyše je potrebné prihliadnúť na skutočnosti, že v predmetnej veci bol návrh otca na zníženie výživného podaný dňa 05. 02. 2013 na všetky jeho štyri deti, pričom konanie o zníženie výživného na odporkyňu súd prvého stupňa vylúčil na samostatné konanie z dôvodu plnoletosti odporkyne. Uvedené konanie na ostatné tri maloleté deti je vedené na súde prvého stupňa pod sp. zn. 10P/78/2013. Z obsahu spisu vyplýva, že zároveň matka požiadala o zvýšenie výživného aj na odporkyňu v tomto konaní a aj na tri maloleté deti, ktoré konanie by malo byť vedené pod sp. zn. 12P/17/2010. V napadnutom rozhodnutí ale absentuje vysporiadanie sa s tým, ako bolo rozhodnuté v uvedených konaniach, ktorých obsah odvolací súd považuje za podstatný v predmetnom konaní, resp. súd prvého stupňa sa týmito konaniami vôbec

nezaoberal. Bez uvedeného nie je možné relevantne rozhodnúť o návrhu navrhovateľa na zníženie výživného bez toho, aby bola posúdená celková osobná, majetková a finančná situácia celej rodiny ako takej.

Odvolací súd teda sumarizuje, že v konaní pred súdom prvého stupňa zistený skutkový stav nebol dostatočným podkladom pre spravodlivé rozhodnutie vo veci, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že súd prvého stupňa nanovo rozhodne po náležitom zistení skutkového stavu, pričom svoje rozhodnutia aj riadne odôvodní a rozhodne aj o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 3 OSP.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.